

SPONSOR

VUOSIKERTOMUS

1996

Sisältö

Sponsor-konserni	2
Yhteenveto toiminnasta	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Tilinpäätös	
Hallituksen toimintakertomus	5
Konsernin tuloslaskelma	7
Konsernitase	8
Konsernin rahoituslaskelma	10
Emoyhtiön tuloslaskelma	11
Emoyhtiön tase	12
Emoyhtiön rahoituslaskelma	14
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	15
Tilinpäätöksen liitetiedot	18
Tilintarkastuskertomus	26
Hallinto ja tilintarkastajat	27
Sponsor-konsernin liiketoiminta	
Teleste	28
Suunto	30
Saunatec	32
Exel	34
Teleste Viestintä	36
Tekninen kauppa	37
Kalevi Aholaita	39
Osakkuusyhtiöt	39
Sponsor-konserni 1992–1996	40
Yhteystiedot	

Sponsor-konsernin rakenne

Sponsor

Konsernin yleisjohto ja hallinto
Strateginen suunnittelu
Liikkeenjohdon palvelut
Toimialajärjestelyt

Exel

Urheiluvälineet,
laminaatit ja teolliset profiilit

Teleste

Access Systems:

- Kaapeli/satelliitti-tv siirtojärjestelmät ja tarvikkeet,
- videovalvonta

Home Networks:

- TV-antennit ja tarvikkeet

Educational:

- Kielistudiot ja opetusjärjestelmät

Teleste Viestintä

Yritys- ja datapuhelimet,
koulujen ja sairaaloiden puhelinjärjestelmät

Suunto

Suunto-ryhmä:

- Sukellustietokoneet, -instrumentit ja -vaatetus
- Suunnistus- ja venekompassit
- Tarkkuusinstrumentit
- Vesiurheiluasusteet ja muut retkeilytuotteet

Elektroniikkaryhmä:

- Teleliikenteen verkostotekniikka
- Ammattielektroniikka
- Kulutuselektroniikka

Teknisen kaupan ryhmä

Rotator-Yhtiöt Oy

Maansiirtokoneet, liikkuva nostokalusto, trukit

Ares Oy Nikotips

Tekninen kumi ja muovi

Tammiholma Oy

Siivouskoneet ja teollisuusimurit, kohdepoistolaitteet, kylpyhuonetuotteet ja lämmittimet

E-M Sisustus Oy

Kaupan sisustusratkaisut

Saunatec

Valmisaunat
Kiukaat ja ohjauskeskukset
Höyryhuoneet ja höyrystimet

Aholaita

Tekstiilien ja teknokemian vähittäismyynti

Osakkuusyhtiöt

Oy Ensto Ab

(asennustuotteet, sähkönjakelu, teollisuustuotteet)

Kiinteistösijoitus Oy Citycon
(kiinteistösijoitus ja -jalostus)

Sponsor lyhyesti

Sponsorin toiminta

- 30 vuotta täyttävä Sponsor on kehitysyritystoiminnan uranuurtaja Suomessa.
- Sponsor tekee pääasiassa enemmistö-sijoituksia keski-suuriin yrityksiin, joissa liiketoimintaa kehittämällä tai rakenteita muuttamalla on luotavissa lisäarvoa tai joissa toimialaa voidaan tervehdyttää rakennejärjestelyin.
- Sponsor etsii uusia sijoituskohteita eri toimialoilta.
- Sponsorin tavoitteena on kasvattaa ja kehittää yrityksistään pörssikelpoisia kokonaisuuksia.
- Sponsor toimii aktiivisena liikkeenjohtoa tukevana omistajana.

Vuosi 1996

- Kaukomarkkinat myytiin toukokuussa.
- Likvidien varojen määrä nousi yli 600 Mmk:aan ja omavaraisuusaste kohosi 68 prosenttiin. Sponsorin strategiset toimintaedellytykset parantuivat ratkaisevasti.
- Marraskuussa hankittiin suksisauvoistaan ja salibandy-mailoistaan tunnettu Exel Neste-konsernilta.
- Saunatec ja Exel paransivat tulostaan.
- Telesten, Suunnon, Aholaidan ja Teknisen kaupan tulokset heikkenivät.
- Ensimmäistä vuotta itsenäisesti toiminut Teleste Viestintä ylitti tavoitteensa.

Konsernin avainluvut

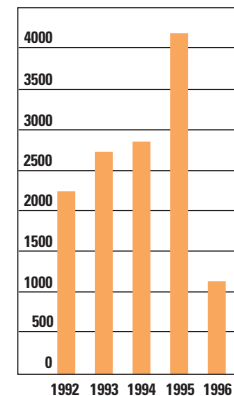
Mmk	1996	1995
Liikevaihto	1 113,0	4 176,7
Liikevoitto	88,9	132,6
Tulos rahoituserien jälkeen	96,6	116,4
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	96,6	97,6
Oman pääoman tuotto, %	8,1	12,5
Omavaraisuusaste, %	67,5	36,9
Henkilöstö keskimäärin	1 757	2 302

Toiminnan jakautuminen 1996

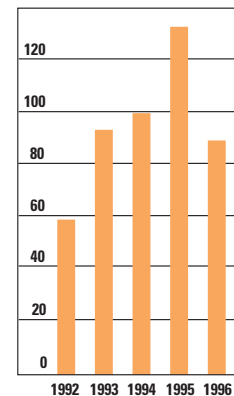
Mmk	Liikevaihto	Liikevoitto	Tulos rahoituserien jälkeen
Teleste	330,7	16,5	17,3
Suunto	282,5	16,5	12,6
Saunatec	170,7	17,0	15,6
Exel *)	145,3	15,4	14,2
Teleste Viestintä	37,4	2,3	1,9
Tekninen kauppa	166,6	9,8	8,4
Aholaita	112,4	1,1	- 0,4
Osakkuusyhtiöt, osakemyynti, emoyhtiö ja konsernierät	- 132,6	10,3	27,0
Konserni	1 113,0	88,9	96,6

*) Exel Oy:n luvut ovat laskennallisia. Sponsor-konserniin on konsolidoitu luvut hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernieriin sisältyy Exel Oy:tä koskevia oikaisuja.

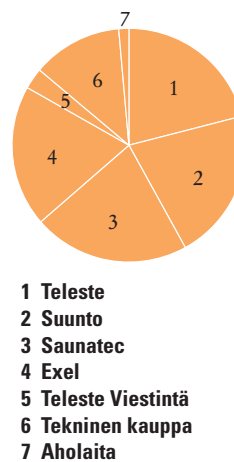
Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Liikevoiton jakauma 1996

Sponsor on nyt aktiivinen sijoittaja

Pitkään kehitysyhtiönä toimineen Sponsorin strategiset toimintaedellytykset ovat parantuneet ratkaisevasti. Omistajan linjauksen mukaisesti Sponsoriin panostetaan ja toimintaa kehitetään voimakkaasti itsenäisenä, maan johtavana kehitysyhtiönä. Sponsorin vankka kokemus yrityskaupoista, liiketoiminnan kehittämisestä, rakennejärjestelyistä sekä vahva rahoitusosaaminen ja nopea

päätöksentekokyky tekevät Sponsorista merkittävän toimijan elinkeinoelämän tulevissa rakennejärjestelyissä.

Sponsorin taloudelliset resurssit ovat vahvat. Likvidien varojen määrä nousi viime vuonna yli 600 Mmk:aan ja omavaraisuusaste oli lähes 70 %. Omat varat yhdistettyinä mittavaan lainanotto- ja sijoitusmahdollistavat merkittävätkin sijoitukset. Niinpä markkinoilla on nyt uudistuva ja aktiivinen Sponsor. Olemme kiinnostuneita tekemään enemmistö- ja vähemmistö- sijoituksia pääsääntöisesti noteeraamattomiin, keskisuuriin, vakiintuneen aseman saavuttaneisiin teollisuuden ja kaupan alan yrityksiin Suomessa. Uusilla yritysostoilla ei tarvitse olla liittymäkohtia Sponsorin nykyisten toimialojen kanssa, vaan toimintamallimme mukaisesti tytäryhtiöt toimivat itsenäisesti ja niiden toimintaa kehitetään niiden omien lähtökohtien ja kehitysedellytysten mukaisesti. Sponsor voi olla luonteva liiketoimintojen ostaja esimerkiksi suuryrityksen halutessa irtautua sivutoimialastaan,

perheyritysten sukupolvenvaihdostilanteessa tai toimialajärjestelyssä, jossa kaksi tai useampia saman toimialan yhtiöitä halutaan yhdistää.

Kehitysyhtiönä Sponsorilla on rationaalinen, aitoa lisäarvoa korostava lähestymistapa tytäryhtiöihinsä. Tavoitteenamme on kunkin tytäryhtiön markkina-arvon nostaminen. Tämä tapahtuu käytännössä varmistamalla yhtiön edellytykset pysyvään kilpailukykyyn ja hyvään kannattavuuteen sisäisen

kasvun ja täydentävien yritysostojen avulla. Haluamme kehittää tytäryhtiöistämme pörssilistauskelpoisia kokonaisuuksia. Pörssilistautuminen antaa Sponsorille mahdollisuuden realisoida tytäryhtiön arvonnousu halutussa aikataulussa. Sponsorin irtautuminen sijoituskohteista tapahtuu hallitusti yrityksen liiketoimintaedellytyksiä vaarantamatta. Sponsorin omistusaikaa ei ole etukäteen tarkasti rajattu, mutta tyyppillisesti omistus-jänne voi olla 4-8 vuotta.

Sponsorin tavoitteena on omistajan sijoituksen arvon nostaminen määrätietoisella liiketoimintojen kehitystyöllä, vankkaa yrityskauppakokemusta hyödyntäen ja tytäryhtiöitten itsenäistä toimintaa ja johdon sitoutumista korostaen. Sponsor on vakavarainen ja uskottava taustavoima, jonka osaaminen, joustavuus ja toimintakyky on osoittautunut erilaisissa toimintaolosuhteissa menestykselliseksi jo 30 vuoden ajan.

Maaliskuussa 1997
Matti Suutarinen

Sponsor-konsernin teollisuutta ja kauppaa harjoittavat tytäryhtiöt olivat vuoden 1996 lopussa Teleste, Suunto, Saunatec, Exel, Tekninen kauppa, Teleste Viestintä ja Aholaita. Sponsor Oy:llä oli lisäksi entiset omistukset osakkuusyhtiöissä Oy Ensto Ab:ssa (34 %) ja Kiinteistösijoitus Oy Cityconissa (22 %).

Sponsor Oy on Merita Pankki Oy:n kokonaan omistama yhtiö.

Muutokset konsernirakenteessa ja liiketoiminnoissa

Toukokuussa konsernin suurin tytäryhtiö Kaukomarkkinat Oy myytiin Kesko Oy:lle kauppahintaan 495 Mmk. Marraskuussa Sponsor osti Neste-konsernilta urheiluvälineiteollisuutta ja teollisuusprofiileja valmistavan Exelin liiketoiminnan. Kaupassa siirtyi omaisuuseriä kokonaisarvoltaan 95 Mmk.

Tytäryhtiöistä Suunto on noteerattu Helsingin Arvopaperipörssissä ja Saunatec OTC-listalla. Osakkuusyhtiö Citycon on niinkään pörssi-yhtiö. Vuoden 1996 aikana osakekurssit nousivat merkittävästi. Vuoden 1996 aikana Sponsorin omistusosuus Suunto Oy:stä laski 55 %:iin ja Oy Saunatec Ltd:ssä 61%:iin. Joulukuussa 1996 kaikki emoyhtiön omistamat noteeratut osakkeet siirrettiin konsernin sisäisellä kaupalla uuteen arvopaperikauppaa harjoittavaan Stimato Oy:öön. Tammikuussa 1997 konsernin omistusosuus Suunto Oy:ssä laski osakemyynnin seurauksena 23 prosenttiin.

Elokuussa Suunto hankki sveitsiläisen kompassivalmistajan Recta AG:n sekä Ranskassa toimivan jakeluyhtiön Azimut'n.

SSG-Yhtiöt Oy sulautui Sponsor Oy:öön tammikuussa 1996, jonka jälkeen teknisen kaupan tytäryhtiöt Ares Oy, Tammiholma Oy ja E-M Sisustus Oy ovat Sponsor Oy:n välittömässä omistuksessa. Vuoden alussa Teleste Viestintä Oy siirtyi Telestestä Sponsor Oy:n tytäryhtiöksi. Teleste Antenni Oy sulautui Teleste Oy:öön 2.1.1997. Teleste perusti kiinteistöyhtiö Abbey Walk Properties Ltd:n ja purki Teleste Antenna A/S:n. Kiinteistöyhtiö Auran Pihti Oy myytiin joulukuussa.

Konsernin liikevaihto

Konsernin liikevaihto v. 1996 oli 1,1 miljardia mk

(4,2 miljardia mk v. 1995). Suuri muutos johtuu siitä, että Kaukomarkkinat Oy:n luvut eivät enää sisälly konsernitilinpäätökseen. Vuonna 1995 Kaukomarkkinoiden liikevaihto oli 3,0 miljardia markkaa.

Tytäryhtiöistä Saunatecin ja Exelin liikevaihdot nousivat, Suunnon liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla ja Telesten, Teknisen kaupan, Teleste Viestintä, Aholaidan sekä emoyhtiön liikevaihdot laskivat.

Konsernin tulos

Konsernin käyttökate oli 130,9 Mmk (1995:212,3 Mmk) ja liikevoitto 88,9 Mmk (132,6 Mmk).

Konsernin rahoitusnetto kääntyi positiiviseksi, lähinnä Kaukomarkkinoiden myynnistä johtuvan likvidien varojen kasvun johdosta, ja rahoitus-tuottoja kertyi 7,7 Mmk (-16,2 Mmk). Tulos rahoituserien jälkeen oli 96,6 Mmk (116,4 Mmk).

Ylläesitettyihin tuloslukuihin sisältyvät merkittävät toimintojen lopettamisesta aiheutuneet kertaluonteiset kulut, joita kertyi tilikaudella 9,0 Mmk (11,7 Mmk). Kulut johtuvat pääasiassa liiketoimintojen saneerauksesta Teleste-konsernissa. Aikaisemmin vastaavat kulut on esitetty satunnaisissa erissä.

Konsernin tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta oli 96,6 Mmk (97,6 Mmk). Tilikauden voitto oli 75,1 Mmk (85,9 Mmk).

Tytäryhtiöt

Telestessä tulos heikkeni pääasiassa Teleste Opetuksen vaikeuksista johtuen. Tulos rahoituserien jälkeen puolittui 17,3 Mmk:aan. Lisäksi Telesten tulosta rasittavat lopettettujen toimintojen kulut 9 Mmk. Suunnon tulos heikkeni sukellusväline-markkinoilla tapahtuneesta notkahduksesta ja elektroniikkaryhmän vaikeuksista johtuen 12,6 Mmk:aan. Saunatecin tulos rahoituserien jälkeen parani 24 % 15,6 Mmk:aan. Suhteellisesti eniten parani vuositasolla mitattuna Exelin tulos, jota hankinta-ajankohdasta johtuen ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen koko vuodelta. Sopimukseen perustuen konsernin lukuihin sisältyy kuitenkin Exelin toiminnan tulos ajalta syys-joulukuu 1996, jota kertyi 4,6 Mmk. Myönteisesti kehittyi

myös Teleste Viestintä, jonka toiminta vuoden 1995 aikana ja vuoden 1996 alkupuolella suunnattiin uudelleen. Aholaita ei yltenyt tavoitteeseen.

Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtiöistä Oy Ensto Ab:n tulos rahoituserien jälkeen oli 53,5 Mmk ja tilikauden voitto 32,3 Mmk. Kiinteistösi joitus Oy Cityconin voitto oli 3,5 Mmk:n suuruisen. Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyvä osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli yhteensä 12,3 Mmk.

Emoyhtiön tuloskehitys

Sponsor Oy:n liikevaihto vuonna 1996 oli 7,7 Mmk (8,7 Mmk). Liiketoiminnan muut tuotot 143,2 Mmk muodostuvat pääasiassa joulukuussa toteutetusta osakemyynnistä Stimato Oy:lle, jolla ei ole vaikutusta konsernin tulokseen. Käyttökate oli 143,4 Mmk (7,2), liikevoitto 141,8 Mmk (5,6 Mmk) ja tulos rahoituserien jälkeen 182,3 Mmk (17,0 Mmk). Tytäryhtiöiltä saadut konserniavustukset olivat määrältään 18,5 Mmk (76,4 Mmk). Emoyhtiön tilikauden voitto oli 202,3 Mmk.

Investoinnit ja rahoitus

Konsernin investoinnit käyttöomaisuuteen olivat tilikaudella 131,5 Mmk (69,6). Investoinneista Exel-hankinnan käyttöomaisuuden osuus oli 55,3 Mmk. Suunnon yrityskauppojen osuus investoinneista oli 12,9 Mmk. Muut investoinnit kohdistuivat pääasiassa toiminnan tehostamiseen, ylläpitoon ja perusrannuksiin, joista suurin yksittäinen investointi oli Suunto-konsernissa Teletekno Oy:n uuden toimitalon hankinta, 21,7 Mmk.

Kaukomarkkinat Oy:n myynnin vaikutuksesta konsernitaseen loppusumma aleni noin 990 milj. mk. Omavaraisuusaste parani merkittävästi ollen vuoden lopussa 67,5 prosenttia (36,9 %). Emoyhtiön omavaraisuusaste on 88,1 prosenttia (84,7). Likvidien varojen määrä oli tilivuoden lopussa konsernissa noin 621 Mmk ja emoyhtiössä 511 Mmk.

Sponsorin tarkoituksena on edelleen kasvattaa nykyistä toimintaansa uusilla liiketoiminnoilla, mihin vahva rahoitusasema antaa hyvät edellytykset.

Henkilöstö ja palkat

Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 1.757 henkilöä (2.302). Maksetut palkat

olivat yhteensä 219,0 Mmk (321,7). Hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille maksetut palkat ja palkkiot olivat 15,4 Mmk (19,2).

Emoyhtiön palveluksessa oli vuoden aikana 8 henkilöä (9). Maksetut palkat olivat yhteensä 3,1 Mmk (3,9), josta palkat ja palkkiot hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle olivat 0,9 Mmk (1,0).

Tuotekehitys

Konsernin valmistusyksiköiden tuotekehityspanokset on kirjattu vuosittain kuluksi Teleste Viestintä Oy:n pitkäaikaista ISDN-yrityspuhelinhanketta lukuunottamatta, josta aiheutuvia menoja on aktivoitu 2,1 Mmk. Välittömiä tuotekehityskustannuksia kertyi katsausvuonna 40 Mmk (60 Mmk).

Näkymät vuodelle 1997

Kotimaan kulutuskysynnän ja rakentamisen volyymin odotetaan vuonna 1997 kehittyvän myönteisesti. Teollisuuden investointitoiminnan suhteen odotukset ovat varovaisemmat. Vientiä harjoittavat yhtiöt omaavat vahvan kilpailukyvyn omilla toiminta- ja markkina-alueillaan. Vuoden 1996 ennätyksellisen nousun jälkeen osakekurssien kehityksen Suomessa nähdään olevan yhtäältä riippuvainen Yhdysvalloissa tapahtuvasta kehityksestä ja toisaalta nykyisen korkotason säilymisestä alhaisena. Sponsor-konsernilla ja sen eri liiketoimintaryhmillä on edellytyksiä tulostason säilymiselle tai paranemiselle vuonna 1997.

Hallituksen ehdotus tilikauden voiton käsittelystä

Konsernin vapaa oma pääoma, johon sisältyy tilikauden voitto 75,1 Mmk, on 176,7 Mmk. Voittovaroihin sisältyy varauksista omaan pääomaan luettu osuus 23,9 Mmk, joka osakeyhtiölain mukaan ei ole käytettävissä voitonjakoon. Emoyhtiön tilikauden voitto on 202.315.301,99 mk ja vapaa oma pääoma 31.12.1996 yhteensä 313.798.641,74 mk.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei osinkoa vuodelta 1996 jaeta ja että emoyhtiön tilikauden voitto siirretään voittovarojen tilille.

Konsernin tuloslaskelma

1 000 MK	1996 1.1.–31.12.	1995 1.1.–31.12.	Liite- tieto
LIKEVAIHTO	1 112 984	4 176 669	1
Valmisteverastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	1 307	27	
Valmistus omaan käyttöön (+)	319	3 875	
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	12 297	4 529	11
Liiketoiminnan muut tuotot	37 127	16 213	
Kulut	- 1 033 125	- 3 988 959	2, 3
	- 982 075	- 3 964 315	
KÄYTTÖKATE	130 909	212 354	
Poistot	42 059	79 767	4
LIKEVOITTO	88 850	132 587	
Rahoitustuotot ja -kulut	7 738	- 16 174	5
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ JA VEROJA	96 588	116 413	
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	- 18 829	7
TULOS ENNEN VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUTTA	96 588	97 584	
Laskennallinen verovelan muutos	- 2 022	10 201	
Välittömät verot	- 10 685	- 10 893	8
	- 12 707	- 692	
TULOS ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA	83 881	96 892	
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	- 8 779	- 10 948	
KONSERNIN TULOS TILIKAUDELTA	75 102	85 944	

Konsernin tase

1 000 MK	31.12.1996	31.12.1995	Liite- tieto
VASTAAVAA			
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
Aineettomat hyödykkeet			9
Tutkimus- ja kehittämismenot	2 104	0	
Aineettomat oikeudet	2 143	2 110	
Liikearvo	8 700	0	
Konserniliikearvo	67 829	143 075	
Muut pitkävaikutteiset menot	5 986	9 823	
Ennakkomaksut	409	2 831	
	87 171	157 839	
Aineelliset hyödykkeet			9, 10
Maa- ja vesialueet	19 803	95 791	
Rakennukset ja rakennelmat	146 236	367 958	
Koneet ja kalusto	86 265	90 705	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 596	3 329	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 590	662	
	258 490	558 445	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkuusyrittösakkeet ja -osuudet	162 705	156 899	10, 11
Muut osakkeet ja osuudet	32 231	25 267	10, 11
Lainasaamiset	0	3 327	
Muut sijoitukset	124	127	
	195 060	185 620	
ARVOSTUSERÄT	0	13 592	12
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	59 361	77 376	
Keskeneräiset tuotteet	17 051	16 051	
Valmiit tuotteet/Tavarat	154 076	1 084 371	
Muu vaihto-omaisuus	310	9 653	
Ennakkomaksut	1 844	2 069	
	232 642	1 189 520	
Saamiset			
Myyntisaamiset	176 727	355 735	
Lainasaamiset	4 571	9 477	
Siirtosaamiset	20 889	26 427	
Muut saamiset	6 568	4 118	
	208 755	395 757	
Rahoitusomaisuusarvopaperit			
Muut arvopaperit	508 234	37 976	
	508 234	37 976	
Rahat ja pankkisaamiset	112 691	135 925	
VASTAAVAA	1 603 043	2 674 674	

1 000 MK	31.12.1996	31.12.1995	Liite- tieto
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			15
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	107 770	107 770	
Vararahasto	720 769	720 647	
Muu sidottu pääoma	6 266	8 631	
	834 805	837 048	
Vapaa oma pääoma			
Edellisten tilikausien voitto	101 603	13 102	
Tilikauden tulos	75 102	85 944	
	176 705	99 046	
Oma pääoma yhteensä	1 011 510	936 094	
VÄHEMMISTÖOSUUS	70 954	49 995	
VARAUKSET			
Pakolliset varaukset	9 282	10 046	16
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			17, 18
Vaihtovelkakirja- ja optiolainat	560	560	
Debentuurilainat	0	3 000	
Lainat rahoituslaitoksilta	84 571	85 721	
Eläkelainat	28 215	146 996	
Eläkevastuu	1 646	13 592	
Eläkesäätiöiden vastuuvajaus	0	31 039	
Laskennallinen verovelka	11 136	23 371	
Muut pitkäaikaiset velat	128 209	145 224	
	254 337	449 503	
Lyhytaikainen			18, 19
Lainat rahoituslaitoksilta	69 176	386 157	
Eläkelainat	2 087	12 402	
Saadut ennakot	1 765	6 152	
Ostovelat	60 706	654 797	
Rahoitusvekselit	13 919	5 037	
Siirtovelat	93 740	132 229	
Muut lyhytaikaiset velat	15 567	32 262	
	256 960	1 229 036	
Vieras pääoma yhteensä	511 297	1 678 539	
VASTATTAVAA	1 603 043	2 674 674	
Omavaraisuusaste	67,5 %	36,9 %	

Konsernin rahoituslaskelma

1 000 MK

	1996	1995
	1.1.–31.12.	1.1.–31.12.

Tulorahoitus:

Käyttökate	92 613	196 051
Rahoitustuotot ja -kulut	7 738	– 16 174

KASSAVIRTA TOIMINNASTA	100 351	179 877
-------------------------------	----------------	----------------

Verot	– 10 685	– 10 893
-------	----------	----------

KASSAVIRTA ENNEN INVESTOINTEJA JA KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOSTA	89 666	168 984
---	---------------	----------------

Käyttöpääoman muutos:

Vaihto-omaisuus, lis. (–), väh. (+)	956 878	– 523 723
Lyhytaikaiset saamiset, lis. (–), väh. (+)	187 002	– 43 835
Rahoitusomaisuusarvopaperit, lis. (–), väh. (+)	– 470 258	13 028
Korottomat lyhytaikaiset velat, lis. (+), väh. (–)	– 636 967	287 967
	36 655	– 266 563

KASSAVIRTA ENNEN INVESTOINTEJA	126 321	– 97 579
---------------------------------------	----------------	-----------------

Investoinnit ja käyttöomaisuuden myynti:

Käyttöomaisuusinvestoinnit (–)	– 131 502	– 69 615
Käyttöomaisuuden myyntituotot (+)	527 063	87 808
	395 561	18 193

KASSAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	521 882	– 79 386
---	----------------	-----------------

Rahoitus:

Pitkäaikaiset velat, lis. (+), väh. (–)	– 207 772	– 31 098
Korolliset lyhytaikaiset velat, lis. (+), väh. (–)	– 335 109	50 890
	– 542 881	19 792

LASKELMAN MUKAINEN LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	– 20 999	– 59 594
--	-----------------	-----------------

Muut oikaisuerät	– 2 235	– 206
------------------	---------	-------

TASEEN MUKAINEN LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	– 23 234	– 59 800
---	-----------------	-----------------

Käyttökate on esitetty ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja tai -tappioita sekä osuutta osakkuusyhtiöiden tuloksesta. Tase-erien muutokset sisältävät konsernirakenteen muutoksen vaikutukset.

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 MK	1996 1.1.–31.12.	1995 1.1.–31.12.	Liite- tieto
LIKEVAIHTO	7 746	8 737	1
Liiketoiminnan muut tuotot	143 161	11 480	
Kulut	– 7 542	– 13 052	2, 3
KÄYTTÖKATE	143 365	7 165	
Poistot	– 1 556	– 1 560	4
LIKEVOITTO	141 809	5 605	
Rahoitustuotot ja -kulut	40 468	11 359	5, 6
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ VARAUKSIA JA VEROJA	182 277	16 964	
Satunnaiset tuotot ja kulut	24 035	76 440	7
TULOS ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA	206 312	93 404	
Poistoeron lisäys (–) tai vähennys (+)	324	– 62	4
Välittömät verot	– 4 321	– 2 670	8
TILIKAUDEN TULOS	202 315	90 672	

Emoyhtiön tase

1 000 MK	31.12.1996	31.12.1995	Liite- tieto
VASTAAVAA			
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET			
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	267	520	9
	267	520	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	259	259	9, 10
Rakennukset ja rakennelmat	20 283	21 196	
Koneet ja kalusto	580	968	
Muut aineelliset hyödykkeet	159	159	
	21 281	22 582	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	343 100	900 985	10, 11
	343 100	900 985	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
Saamiset			
Myyntisaamiset	253	535	13, 14
Lainasaamiset	418 853	116 751	
Siirtosaamiset	4 891	513	
Muut saamiset	2 918	34 164	
	426 915	151 963	
Rahoitusomaisuusarvopaperit			
Muut arvopaperit	508 138	36 800	
	508 138	36 800	
Rahat ja pankkisaamiset			
	2 524	2 897	
VASTAAVAA	1 302 225	1 115 747	

1 000 MK	31.12.1996	31.12.1995	Liite- tieto
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			15
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	107 770	107 770	
Vararahasto	720 721	720 721	
	828 491	828 491	
Vapaa oma pääoma			
Edellisten tilikausien voitto	111 483	20 811	
Tilikauden tulos	202 315	90 672	
	313 798	111 483	
Oma pääoma yhteensä	1 142 289	939 974	
VARAUKSET			
Kertynyt poistoero	5 138	5 461	
Pakolliset varaukset	2 400	7 638	16
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			17, 18
Debentuurilainat	0	3 000	
Eläkelainat	0	24 317	
Eläkevastuu	1 646	1 815	
Muut pitkäaikaiset velat	124 502	124 600	
	126 148	153 732	
Lyhytaikainen			18, 19
Lainat rahoituslaitoksilta	11 661	0	
Eläkelainat	0	1 859	
Saadut ennakot	85	312	
Ostovelat	1 277	811	
Siirtovelat	5 027	3 785	
Muut lyhytaikaiset velat	8 201	2 175	
	26 251	8 942	
Vieras pääoma yhteensä	152 398	162 674	
VASTATTAVAA	1 302 225	1 115 747	
Omavaraisuusaste	88,1 %	84,7 %	

Emoyhtiön rahoituslaskelma

1 000 MK	1996 1.1.–31.12.	1995 1.1.–31.12.
Tulorahoitus:		
Käyttökate *)	– 3 658	– 3 325
Rahoitustuotot ja -kulut	40 468	11 481
KASSAVIRTA TOIMINNASTA	36 810	8 156
Konserniavustukset	18 490	76 440
Verot	– 4 321	– 2 670
KASSAVIRTA ENNEN INVESTOINTEJA JA KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOSTA	50 979	81 926
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaiset saamiset, lis. (–), väh. (+)	– 274 954	14 444
Korottomat lyhytaikaiset velat, lis. (+), väh. (–)	1 481	347
	– 273 473	14 791
KASSAVIRTA ENNEN INVESTOINTEJA	– 222 494	96 717
Investoinnit ja käyttöomaisuuden myynti:		
Käyttöomaisuusinvestoinnit (–)	– 127 033	– 35 562
Käyttöomaisuuden myyntituotot (+)	832 248	29 495
	705 215	– 6 067
KASSAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	482 721	90 650
Rahoitus:		
Pitkäaikaiset velat, lis. (+), väh. (–)	– 27 584	– 27 570
Korolliset lyhytaikaiset velat, lis. (+), väh. (–)	15 829	– 150 970
	– 11 755	– 178 540
LASKELMAN MUKAINEN LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	470 966	– 87 890
TASEEN MUKAINEN LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	470 966	– 87 890

*) Käyttökate ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsolidoidut tytär- ja osakkuusyhtiöt

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiön lisäksi yhtiömuodosta riippumatta ne tytäryhtiöt, joissa Sponsor Oy:llä suoraan tai välillisesti on yli 50%:n omistusosuus ja/tai äänivalta. Konsernitilinpäätökseen on erillisinä alakonserneina konsolidoitu Teleste Oy:n, Oy Saunatec Ltd:n, Suunto Oy:n ja Rotator-Yhtiöt Oy:n konsernitilinpäätökset. Toukokuussa 1996 myydyn Kaukomarkkinat Oy:n luvut eivät sisälly konsernitilinpäätökseen

Merkittävät osakkuusyhtiöt, joissa konsernilla on 20-50%:n omistusosuus ja äänivalta on yhdistetty konsernitilinpäätökseen ns. pääomaosuusmenetelmällä, jonka mukaan konsernin tasearvona esitetään konsernin osuus ao. osakkuusyhtiön taseen mukaisesta omasta pääomasta. Muutokset osakkuuden arvoon on kirjattu tulosvaikutteisesti. Osakkuusyhtiöiden tuloksesta konsernille kuuluva tulos on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin. Konsernille merkitykseltään vähäisiä osakkuusyhtiöitä ei ole konsolidoitu.

Oy Ensto Ab (Sponsorin omistusosuus 34%) ja Kiinteistö-sijoitus Oy Citycon (omistusosuus 22%) on yhdistetty osakkuusyhtiöinä niiden konsernitilinpäätösten 31.12.1996 perusteella.

Konsernirakenteen muutokset

Sponsor Oy: Kaukomarkkinat Oy:n koko osakekanta myytiin tilikauden aikana. SSG-Yhtiöt Oy sulautui 17.1.1996 Sponsor Oy:öön. Uutena tytäryhtiönä perustettiin 5.11.1996 nykyinen Exel Oy, joka osti Exel - liiketoiminnan 29.11.1996 Neste Oy:ltä.

Stimato Oy käynnisti arvopaperikauppa-liiketoiminnan joulukuussa 1996. Sponsor Oy:n omistamien noteerattujen yhtiöiden osakkeet siirrettiin Stimato Oy:n omistukseen. Kiinteistö-yhtiö Auran Pihti Oy myytiin joulukuussa.

Teleste Oy: Teleste Viestintä Oy on siirretty Sponsor Oy:n omistukseen.

Suunto Oy: Uusia konserniyhtiöitä ovat Recta AG ja Azimut.

Konsolidointi

Konsolidointi on tytäryhtiöiden osalta suoritettu hankintamenomenetelmää käyttäen. Yhtiöiden keskinäiset liiketapahtumat on eliminoitu. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintahintana käytetään historiallista arvoa Suomen markkoissa. Uudet konserniyhtiöt on konsolidoitu hankinta-ajankohdastaan lukien.

Tytäryhtiöiden hankintahetken oman pääoman ja hankintahinnan ero on eräissä tapauksissa kohdistettu tytäryhtiöiden käyttöomaisuutena oleviin maa-alueisiin ja rakennuksiin. Eräiden tytäryhtiöiden osalta on hankintahetken omana pääomana käsitelty myös varaukset verovelalla vähennettynä.

Hankintamenojen jäljellä olevat kohdistukset maa-alueisiin ovat 3,6 Mmk (53,8 Mmk vuonna 1995) ja rakennuksiin 17,5 Mmk (106,5 Mmk vuonna 1995). Kohdistusten jälkeinen, taseessa omana eränään esitetty konserniliikearvo vähennettynä vuotuisilla poistoilla ja omistusosuuksien pienentymisestä johtuvilla kertamuutoksilla on 67,6 Mmk (143,1 Mmk vuonna 1995). Kohdistusten ja konserniliikearvojen vähentyminen edelliseen vuoteen verrattuna johtuu Kaukomarkkinat Oy:n poistumisesta konsernista.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markkoiksi käyttäen kuukausikohtaisten Suomen Pankin noteeraamien valuuttakurssien keskiarvoa. Taseet on vastaavasti muunnettu Suomen markkoiksi tilikauden päättymispäivän keskikurssiin. Oman pääoman muuntoerot on kirjattu konsernitilinpäätöksessä vapaaseen omaan pääomaan. Siltä osin kuin valuuttamääräisiä tuloslaskelman tai oman pää-

oman eriä on suojattu valuuttalainoja käyttämällä tai johdannaisopimuksin, on näistä johtuvat kurssitappiot tai -voitot kohdistettu tuloslaskelmaan tai oman pääoman muuntoeroihin.

Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, sisäiset saatavat ja velat, sisäiset katteet vaihto- ja käyttöomaisuudessa sekä konserniyhtiöiden välinen voitonjako on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeiden myynnistä aiheutunut tulos on konsernitilinpäätöksessä esitetty myyntihinnan ja myyntiajankohdan mukaisen, yhtiötä koskevan konsernin varallisuusarvon nettoerotuksena.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Tilinpäätökseen sisältyvät ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat on muunnettu markoiksi tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan tai kurssisuojausten mukaiseen kurssiin. Valuuttamääräisiin kassavirta- ja tase-eriin liittyviä riskejä suojataan konserniyhtiöissä oleellisilta osin markkinoiden tarjoamia menetelmiä käyttäen. Tulevan tilikauden kassavirtaerien suojaamiseksi on konserniyhtiöissä tehty termiini- ja optiosopimuksia. Näiden tulosvaikutus kirjataan vasta niiden erääntyessä suojattavan erän kirjausajankohtana. Avoimiin sopimuksiin liittyvät preemiomaksut sisältyvät taseen siirtyviin eriin.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Konsernin valmistustoimintaa harjoittavien yksiköiden t&k-menot sisältävät peruskartoitukseen, uusien tuoteinnovaatioiden tuotantovalmiiksi kehittämiseen ja merkittäviin tuoteparannuksiin liittyviä menoja. Vuoden 1996 t&k-menot ovat 38,0 Mmk, jotka on kirjattu vuosikuluksi (1995: 60 Mmk). Konsernitaseeseen on aktivoitu tytäryhtiöiden tuotekehitysmenoja yhteensä 2,1 Mmk.

Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten kirjanpitoarvona on esitetty taseessa hankintameno vähennettynä kertyneillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Tase-eriin sisältyy myös ao. konsernikohdistusten jäännösarvo.

Poistoperiaatteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu taloudellisen käyttöiän perusteella tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Konsernin hankintameno kohdistuksista on tehty ao. tase-erän mukaiset suunnitelmapoistot. Taloudellisia pitoaikoja ja poistoja on lähemmin kuvattu liitetiedoissa.

Konserniliikearvon poistot

Konserniaktiivan suunnitelman mukainen poistoaika on pääsääntöisesti 10 vuotta. Periaatetta on sovellettu myös Sponsor Oy:n tasolla SSG-Yhtiöt Oy:n (Suunto Oy:öön kohdistuvasta) hankinnasta vuonna 1993 syntyneeseen ja Rotator Oy:n hankinnasta v. 1995 syntyneisiin konserniliikearvoihin. Vuosittaiset, konserniaktiivan poistot ylittävät tulonodotukset ao. yhtiöistä ulottuvat yli 10 vuoden ajalle.

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteet

Vaihto-omaisuuden arvostus perustuu pääsääntöisesti välittömiin hankintamenoihin. Eräissä ulkomaisissa tytäryhtiöissä vaihto-omaisuuden arvoon on paikallisen lainsäädännön johdosta sisällytetty myös välillisiä menoja. Arvostusperiaatetta ei tältä osin ole muutettu yhdenmukaiseksi, koska muutosella olisi vain vähäinen vaikutus konsernin tulokseen ja taseeseen. Vaihto-omaisuuden arvosta on tehty vähennyksiä, mikäli todennäköinen käypä arvo alittaa hankintameno. Vaihto- ja rahoitusomaisuudessa esitetyt arvopaperit on

arvostettu alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alhaisempaan käypään arvoon.

Vähemmistöosuudet

Konserniyhtiöiden vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta esitetään tuloslaskelmassa yhtenä eränä ennen tilikauden voittoa. Vähemmistöosuus tytäryhtiön tappiosta on huomioitu, mikäli vähemmistöllä on tosiasiallinen vastuu tappiosta. Vähemmistön osuus on konsernitaseessa huomioitu tytäryhtiön taseen mukaisen oman pääoman lisäksi myös vapaaehtoisten varausten ja kertyneiden poistoerojen omaksi pääomaksi luettavasta osuudesta. Taseen vähemmistöosuuden muutos aiheutuu paitsi tilikauden tuloksesta niissä konserniyhtiöissä, joissa on vähemmistöosuutta, myös konsernin omistusosuuden muutoksesta ko. yhtiössä.

Eläkekulut

Konsernin eläkejärjestelyt perustuvat pääsääntöisesti lakisääteisiin eläkevakuutuksiin, joista aiheutuneet kulut sisältyvät tuloslaskelmaan. Konserniyhtiöiden itse maksamien eläkkeiden ja vastuiden osalta vastuun muutos on kulukirjattu.

Varaukset ja laskennallinen verovelka

Lähinnä Pohjoismaissa on verolainsäädännön mukaan ollut mahdollista muodostaa verotuksessa vähennyskelpoisia vapaaehtoisia varauksia, mikäli vastaavat kirjaukset on myös tehty asianomaisen yhtiön kirjanpitoon. Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden vapaaehtoiset varaukset ja kertyneet suunnitelman ylittävät poistot on jaettu konsernitaseessa laskennalliseen verovelkaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Vähemmistön osuus on erotettu omaksi pääomaksi luettavasta osuudesta. Verokantana on käytetty 28%:a. Omaan pääomaan sisältyvä osuus tilinpäätösjärjestelyjen kertymästä oli 31.12.1996

23,9 Mmk (57,4 Mmk), joka ei osakeyhtiölain mukaan ole jakokelpoista omaa pääomaan. Taseessa omana eränä esitettävä laskennallinen verovelka oli 11,1 Mmk (1995: 23,4 Mmk).

Välittömät verot

Tilikaudelle ja aikaisemmille tilikausille kuuluvat verot on jaksotettu ja kirjattu tuloslaskelmaan. Ulkopuolisilta saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys sisältyy rahoitustuottoihin. Konserniyhtiöiltä ja osakkuusyhtiöiltä saatujen, eliminoitujen osinkotulojen yhtiöveron hyvitys on vähennetty tilikauden veroista. Vapaaehtoisten varausten muutosta vastaava laskennallisen verovelan muutos on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Vertailukelpoisuus

Vuoden 1996 tuloslaskelman ja taseen lukuihin ei sisälly toukokuussa myydyin Kaukomarkkinat Oy:n lukuja. Kaukomarkkinat Oy:n konsernista pois jäämisen vaikutukset näkyvät tilinpäätöserien merkittävänä muutoksena. Kaupan johdosta konsernin omavaraisuus parani. Vertailuvuonna 1995 Kaukomarkkinat Oy:n liikevaihto oli 3.034 Mmk. Kaukomarkkinat Oy:n myynnistä aiheutunut tulos on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Tuloslaskelmassa esitetty varastojen muutos ei ole suoraan johdettavissa taseista uusien ja myytyjen tai lopetettujen tytäryhtiöiden vaikutuksen johdosta.

Tilinpäätöksen liitetiedot

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
1 LIIKEVAIHTO				
Toimialoittain				
Kaukomarkkinat	0	3 033 868		
Teleste	330 672	424 434		
Teleste Viestintä	37 415	0		
Suunto	282 456	282 825		
Saunatec	170 698	157 622		
Kalevi Aholaita	112 370	119 845		
Exel	8 754	0		
Tekninen kauppa	166 592	171 671		
Emoyhtiö + muut – konsernin sisäinen liikevaihto	4 027	– 13 596	7 746	8 737
Yhteensä	1 112 984	4 176 669	7 746	8 737
Markkina-alueittain				
Suomi	481 661	1 488 059	7 746	8 737
Muut Pohjoismaat	75 151	123 913		
Keski-Eurooppa	378 812	554 049		
Pohjois-Amerikka	103 283	97 327		
Muut maat	74 077	1 913 321		
Yhteensä	1 112 984	4 176 669	7 746	8 737
2 KULUT				
Aineet ja tarvikkeet/tavarat	556 122	3 162 440		
Ulkopuoliset palvelut	25 472	21 820		
Henkilöstökulut	271 542	412 851	5 362	5 605
Vuokrat	20 465	34 149	2 511	4 075
Muut kulut	159 524	357 699	– 331	3 372
Yhteensä	1 033 125	3 988 959	7 542	13 052
3 HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja luontoisedut	223 586	331 430	4 286	4 172
Eläkekulut	26 257	46 254	206	77
Muut henkilösivukulut	27 882	44 985	1 305	1 424
Yhteensä	277 725	422 669	5 797	5 673
4 POISTOT				
Poistoajat:				
Rakennukset 20 - 40 vuotta				
Koneet ja kalusto 5 - 10 vuotta				
Muut pitkävaikutteiset menot 5 vuotta				
Konserniliikearvo 10 vuotta				

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Suunnitelman mukaiset poistot				
Rakennukset ja rakennelmat	5 652	15 353	913	913
Koneet ja kalusto	22 074	29 050	390	394
Muut pitkävaikutteiset menot	1 934	3 180	253	253
Muut aineelliset	521	1 058	0	0
Liikearvo	75	0	0	0
Aineettomat oikeudet	488	432	0	0
Yhteensä	30 744	49 073	1 556	1 560
Konserniliikearvo	11 315	30 931		
Konsernireservin tuloutus	0	- 237		
Yhteensä	11 315	30 694		
Poistoeron muutos				
Rakennukset ja rakennelmat			- 153	96
Koneet ja kalusto			- 171	- 158
Yhteensä			- 324	- 62

5 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Osinkotuotot	138	724	12 569	6 483
Korkotuotot	20 055	35 388	19 810	11 856
Muut rahoitustuotot	1 436	9 165	12 734	7 934
Kurssivoitot ja -tappiot, netto	2 789	- 5 075	35	0
Korkokulut	-14 625	-52 852	- 4 515	-14 538
Muut rahoituskulut	- 2 055	- 4 085	- 165	- 377
Yhteensä	7 738	-16 735	40 468	11 358
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0	561		
Yhteensä	7 738	-16 174		

6 SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot			9 893	1 706
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista			2 459	2 122
Yhteensä			12 352	3 828
Konserniyhtiöille suoritettavat rahoituskulut				
Korkokulut			290	2

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995

7 SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset tuotot				
Konserniavustukset			18 490	76 440
Fuusiovoitto			5 545	0
Yhteensä			24 035	76 440
Satunnaiset kulut		18 829	0	0

8 VÄLITTÖMÄT VEROT

Tilikauden verot	- 10 520	- 13 058	4 544	- 1 620
Verot aikaisemmilta vuosilta	- 165	2 165	- 223	- 1 050
Yhteensä	- 10 685	- 10 893	4 321	- 2 670

9 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Hankinta- meno 1.1.	Lisäykset 1.1.-31.12.	Vähennykset 1.1.-31.12.	Hankinta- meno 31.12.	Kertyneet sumupois- tot 31.12.	Kirjan- pitoarvo 31.12.
Konserni						
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 583	0	- 1 479	2 104	0	2 104
Aineettomat oikeudet	4 290	856	- 753	4 393	- 2 250	2 143
Liikearvo	0	8 775	0	8 775	- 75	8 700
Konserniliikearvo	393 194	8 106	-297 414	103 886	- 36 057	67 829
Muut pitkävaikutteiset menot	38 715	3 699	- 25 658	16 756	- 10 770	5 986
Maa- ja vesialueet	93 791	4 478	- 78 466	19 803	0	19 803
Rakennukset ja rakennelmat	422 078	43 715	-275 501	190 292	- 44 056	146 236
Koneet ja kalusto	318 258	59 018	-131 956	245 320	-159 055	86 265
Muut aineelliset hyödykkeet	9 008	4 510	- 7 814	5 704	- 3 108	2 596
Emoyhtiö						
Muut pitkävaikutteiset menot	1 387	0	0	1 387	- 1 120	267
Maa- ja vesialueet	259	0	0	259	0	259
Rakennukset ja rakennelmat	29 570	0	0	29 570	- 9 287	20 283
Koneet ja kalusto	4 606	158	- 184	4 580	- 4 000	580
Muut aineelliset hyödykkeet	159	0	0	159	0	159
Kertyneet poistoerot 1.1.	5 462					
Poistoeron muutos tilikauden aikana	- 324					
Kertyneet poistoerot 31.12.	5 138					

Rakennusten kirjanpitoarvoon 31.12.1996 sisältyy arvonkorotuksia konsernissa 15.186 tmk (1995: 96.050 tmk) ja emoyhtiössä 2.800 tmk (1995: 2.800 tmk).

1 000 mk

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995

10 KÄYTTÖOMAISUUDEN VEROTUSARVOT

Maa-alueet	6 826	21 720	88	88
Rakennukset	51 123	143 757	4 858	4 858
Osakkeet ja osuudet	115 720	43 877	30 999	24 612
Tytäryhtiöosakkeet			253 879	364 589

Mikäli verotusarvo ei ole ollut käytössä, on esitetty kirjanpitoarvo.

11 KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT YRITYKSET**TYTÄRYHTIÖOSAKKEET**

Emoyhtiön omistamat:

Yhtiön nimi	Konsernin ja emoyhtiön omistusosuus ja äänivalta (%)	Osuus ala-konsernin/ yhtiön omasta pääomasta (tmk)	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien			Viimeksi laaditun tp:n mukainen voitto/ tappio ala-konsernissa/ yhtiössä (tmk)	
			Kpl-määrä	Nimellis-arvo yht. (tmk)	Kirjanpito-arvo (tmk)		
Teleste Oy	1)	100	140 879	846 000	8 460	234 021	-5 608
Kalevi Aholaita Oy		100	25 585	29 998 800	10 000	29 980	- 49
Ares Oy		100	5 178	5 000	500	1 829	17
Tammiholma Oy		100	5 099	300	1	8 706	7
E-M Sisustus Oy		100	2 328	10 000	1 000	1 453	390
Exel Oy		91	20 266	363 000	9 075	18 150	2 271
Rotator-yhtiöt Oy	1)	100	21 861	15	15	15	1 285
Teleste Viestintä Oy		100	55	5 000	50	51	5
Stimato Oy		100	13	100 000	100	10 000	0
Sponvest Oy		100	15	150	15	95	0
Kiinteistö Oy Fennoprint		100	14	150	15	56	- 6
As Oy Espoon Wulffinrinne		100	- 25	100	100	102	- 2
Suomen Xenab Oy		100	16	15	15	15	0
Assimilata Oy		100	14	150	15	15	0
Pedula Oy		100	12	150	15	15	0
Suomen Konvertti Oy		100	13	15	15	15	0
Pendax Oy		100	17	15	15	15	0
Kehitysyhtiö Orbit Oy		100	9	15	15	15	0
Fondamento Oy		100	12	150	15	15	0
Kirjanpitoarvo yhteensä						304 563	

Stimato Oy:n omistamat:

Oy Saunatec Ltd	1)	60,5	35 184	1 453 500
Suunto Oy	1)	55,4	54 780	2 993 850

1) Alakonserni

Alakonsernien tytäryhtiöt:

Oy Saunatec Ltd: Saunatec GmbH, Knüllwald Helo Sauna GmbH, Knüllwald-Sauna Verwaltungs GmbH, Rüscho Grundbesitz GmbH, Champ GmbH, Finnleo GmbH, Saunatec Inc., Helo (U.K) Ltd., Finnarvi Oy, Kiinteistö Oy Realia

Teleste Oy: Suomen Yhteis antennit Oy, Kaavisio Oy, Teleste Antenni Oy, Teleste Educational Oy, Teleste UK Ltd, Auditek S/A, Teleste Norge A/S, Teleste Försäljning AB, Tandberg Educational A/S, Tandberg Educational Oy, Tandberg Educational Ltd, Abbey Walk Properties LTD, Teleste Cablevision Ltd, C.A.T.V Teletransmission i Malmö AB, Teleste Antenni GmbH

Exel Oy: Pro Stick Oy

Suunto Oy: Nores Oy, Teletekno Oy, Teletekno Balti AS, Ilotulitus Oy, Suunto AG, Recta Ag, Suunto France SA, Azimut, Suunto GmbH, Suunto Sport Oy, FitzWright Holdings Ltd, FitzWright Company Ltd, Bare Sportswear Corp, Suunto Inc, Suunto USA Inc., Suunto Canada, Kiinteistö Oy Hakamaa 7

Rotator-yhtiöt Oy: Rotator Oy, Rotamek Oy, Rotamar Oy, Scanlift Oy, Rotator-Asiakaspalvelu Oy, Rotacon Oy

Täydellinen kirjanpitolain mukainen luettelo konserniyritysosakkeista ja osuuksista sisältyy Sponsor Oy:n viralliseen tilinpäätökseen vuodelta 1996.

OSAKKUUSYRITYKSET

Yhtiön nimi	Konsernin omistus- osuus ja äänivalta (%)	Konsernin osuus omasta pääomasta (tmk)	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien Kpl- määrä	Nimellis- arvo (yht/tmk)	Kirjan- pitoarvo (tmk)	Viim. laaditun tp:n mukainen voitto/ tappio (tmk)	Tilin- päätös- hetki	Tilik. pit. kk
Emoyhtiön omistamat								
Oy Ensto Ab	34	102 572	1 643 000	6 572	28 170	32 286	31.12.96	12
<i>Stimato Oy:n omistamat</i>								
Kiinteistösijoitus Oy Citycon	22	60 014	6 569 667					
Tytäryhtiöiden omistamat								
<i>Saunatec Oy</i>								
Knüllwald-Sauna S.A.R.L	50	33				10	31.12.96	12
Knüllwald-Sauna AG	40	86				158	31.12.96	12
<i>Suunto Oy</i>								
Viking Optical Ltd	25	0	30 000 GBP	30				
		162 705						

MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

Yhtiön nimi	Kirjanpitoarvo
<i>Emoyhtiön omistamat</i>	10 367
<i>Tytäryhtiöiden omistamat</i>	21 864
Muut osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo yhteensä	32 231

Muut osakkeet ja osuudet koostuvat pääosin kiinteistöjen ja toimitilojen hallintaan oikeuttavista osakkeista.

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995

12 ARVOSTUSERÄT

Arvostuserät 1.1. (konserniyhtiöiden suora eläkevastuu)	13 592	13 592		
Arvostuserät 31.12.	0	13 592		

13 SAAMISET JA VELAT/KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSET

Myyntisaamiset, konserniyritykset			113	58
Myyntisaamiset, osakkuusyritykset	1 430	3 699		
Lainasaamiset, konserniyritykset			416 423	116 514
Lainasaamiset, osakkuusyritykset	0	728		
Muut saamiset, konserniyritykset			1 606	33 106
Ostovelat, konserniyritykset			498	88
Lyhytaikaiset velat, konserniyritykset			7 488	33

Emoyhtiön saataviin sisältyy tytäryhtiön vaihtovelkakirjalaina, nimellisarvoltaan 280 tmk.

14 JOHDOLLE MYÖNNETTY LAINAT

Konserniyhtiöiden johdolle	53	133	0	0
----------------------------	----	-----	---	---

15 OMA PÄÄOMA

Sidottu:

Osakepääoma 1.1.	107 770	107 770	107 770	107 770
Osakepääoma 31.12.	107 770	107 770	107 770	107 770

Vararahasto 1.1.	720 647	720 647	720 720	720 720
Osakemerkinnän ylikurssi tytäryhtiössä	53	0	0	0
Muut muutokset	69	0	0	0

Vararahasto 31.12.	720 769	720 647	720 720	720 720
--------------------	---------	---------	---------	---------

Muu sidottu oma pääoma 1.1.	8 631	8 631		
Konsernirakenteen muutos	- 365	0		
Muut muutokset	- 2 000	0		

Muu sidottu oma pääoma 31.12.	6 266	8 631		
-------------------------------	-------	-------	--	--

Osakepääoma on 107.770.450 mk jakautuen 53.885.225 kpl 2 mk:n nimellisarvoiseen osakkeeseen.

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Vapaa:				
Voittovarot 1.1.	99 046	15 255	111 484	20 812
Muuntoerot ja muut muutokset	2 557	- 2 153	0	0
Tilikauden tulos	75 102	85 944	202 315	90 672
Voittovarot 31.12.	176 705	99 046	313 799	111 484

Voittovaroihin sisältyy 23.906 tmk vapaaehtoisista varauksista ja kertyneestä poistoerosta siirrettyä osuutta, jota osakeyhtiö-lain mukaan ei voida käyttää voitonjakoon.

16 PAKOLLISET VARAUKSET

Varaus liiketoiminnan saneeraukseen	1 200	0	0	0
Luottotappiovaraus	0	238	0	238
Vuokratakuuvastuu	2 645	2 400	2 400	2 400
Varaus vireillä olevien oikeusprosessien johdosta*)	0	5 000	0	5 000
Varaus vastaisiin takuumenoihin	5 437	2 408	0	0
Yhteensä	9 282	10 046	2 400	7 638

*) Varaus tuloutettu oikeusprosessin päättymisen johdosta

17 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Vaihtovelkakirjalainat, optiolainat	0	400		0
Eläkelainat	3 839	91 316		17 246
Eläkevastuut	0	13 592		0
Eläkesäätiön vastuuvajaus	0	31 039		0
Muut pitkäaikaiset velat	20 000	124 360		600
Yhteensä	23 839	260 707		17 846

18 LISÄTIETOJA LAINAJÄRJESTELYISTÄ

Optiolainat

Oy Saunatec Ltd:n johdolle suuntaama optiolaina. 160 160
Lainan korko on 5 %. Optiotodistukset voidaan vaihtaa enintään 160.000 Oy Saunatec Ltd:n osakkeeseen vuosina 1996-1999. Laina erääntyy maksettavaksi v. 1999. V. 1996 optiotodistuksia on käytetty osakemerkintään 4.000 kpl.

Suunto Oy:n johdolle suuntaama optiolaina. 400 400
Lainan korko on 5 %. Optiotodistukset voidaan vaihtaa enintään 400.000 Suunto Oy:n osakkeeseen vuosina 1996-2001. Laina erääntyy maksettavaksi v. 2001.

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
19 KOROTTOMAT VELAT				
Korottomat velat				
Pitkäaikainen	12 679	68 002	1 646	1 814
Lyhytaikainen	156 211	825 440	6 389	7 048
Yhteensä	168 890	893 442	8 035	8 862

20 VASTUUSITOUMUKSET

*Annetut pantit ja vastuusitoumukset *)*

(a) Omasta velasta				
Pantatut osakkeet	336 184	368 793	234 020	234 020
Takaukset	16 147	21 622		
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	107 807	253 557		
Yrityskiinnitys	64 795	62 200		
(b) Konserniyhtiön velasta				
Takaukset			10 000	14 000
(c) Muiden puolesta				
Takaukset	19	4 923		
(d) Muut omat vastuut				
Leasing-vastuut	18 382	837		
Takaisinostovastuut	34 156	33 027		
Eläkevastuu	0	735		
Muut vastuut	5 595	7 642		
(e) Yhteensä				
Pantit	336 184	368 793	234 020	234 020
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	107 807	253 557		
Takaukset	16 166	26 545	10 000	14 000
Yrityskiinnitykset	64 795	62 200		
Eläkevastuu	0	735		
Muut vastuut	58 133	41 506		

*) Pääasiassa yleisvakuutena olevien panttien arvona on käytetty kirjanpitoarvoja. Vastuiden määrä on ilmoitettuja panttien arvoja pienempi.

Hallituksen ja toimitusjohtajan allekirjoitukset

Helsingissä, maaliskuun 6. päivänä 1997

Carl-Johan Granvik

Mikael von Frenckell

Kari Jordan

Klaus Keravuori

Kari Stadigh

Matti Suutarinen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Sponsor Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sponsor Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1996.

Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen

jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Emoyhtiön voitto tilikaudelta on 202.315.301,99 markkaa ja konsernin voitto 75.102.000,00 markkaa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä, maaliskuun 13. päivänä 1997

Eric Haglund, KHT

Johan Kronberg, KHT

Hallinto

Hallitus

Carl-Johan Granvik
puheenjohtaja

Mikael von Frenckell
varapuheenjohtaja

Kari Jordan, jäsen

Klaus Keravuori, jäsen

Kari Stadigh, jäsen

Vasemmalta oikealle: Klaus Keravuori, Mikael von Frenckell, Carl-Johan Granvik, Kari Jordan, Kari Stadigh

Toimitusjohtaja

Matti Suutarinen

Johtoryhmä

Mikael Leskinen
group controller

Timo Toivila
johtaja

Olli Anttila,
toimialajohtaja
(1.1.1997 alkaen)

Juuso Kivinen
business controller

Vasemmalta oikealle: Timo Toivila, Mikael Leskinen, Matti Suutarinen, Olli Anttila, Juuso Kivinen

Tilintarkastajat

Eric Haglund, KHT

Johan Kronberg, KHT

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Teleste Oy	Timo Toivila, hallituksen puheenjohtaja
Suunto Oy	Jorma Kallio
Oy Saunatec Ltd	Pentti Piisku
Exel Oy	Ari Jokelainen
Kalevi Aholaita Oy	Pauli Suutarinen
Teleste Viestintä Oy	Hannu Tikka

Teknisen kaupan ryhmä:

Rotator-Yhtiöt Oy	Heikki Rantala
Ares Oy Nikotips,	
Tammiholma Oy	Jussi Kirjavainen
E-M Sisustus Oy	Matti Korpiniitty

Telesten toimintaympäristön muutos on jatkunut voimakkaana. Kaapelitv-markkinoilla uudet teknologiat, kilpailun vapautuminen ja uusien palvelujen tarjoamisen mahdollisuudet ovat nopeassa tahdissa muuttamassa myös Telesten asiakaskunnan rakennetta paikallisista kaapeli-tv-operaattoreista enenevässä määrin monikansallisiin tele- ja viihde-teollisuuden jätteihin.

Teleste jatkoi strategian mukaista keskittymistä ja panostuksia ydinliiketoimintoihin. Konsernin liikevaihdon lasku johtui pääosin Teleste Communication -liiketoimintayksiköön kuuluneiden toimintojen myynnistä sekä jäljelle jääneen yksikön, Teleste Viestintä Oy:n koko osakekannan myynnistä Sponsor Oy:lle.

Koko konsernin tuloskehitys ei vastannut asetettuja tavoitteita. Konsernin liikevaihto oli 330 Mmk. Liikevoitto aleni 16,5 Mmk:aan. Syynä heikkoon tulokseen vuonna 1996 olivat pääasiassa Educational -liiketoimintayksikön vaikeudet. Telesten satunnaiset kulut, 9 Mmk, muodostuvat lähinnä Educationalin toimintojen sopeuttamispäätöksistä. Kassavirta oli toimintojen sopeuttamisesta huolimatta hyvä. Investoinnit, 12 Mmk, katettiin omalla rahoituksella.

Konsernirakennetta uudistettiin liiketoimintayksiköiden uudelleen ryhmittelyllä. Operation Systems-, Antenna Systems- ja

Timo Toivila

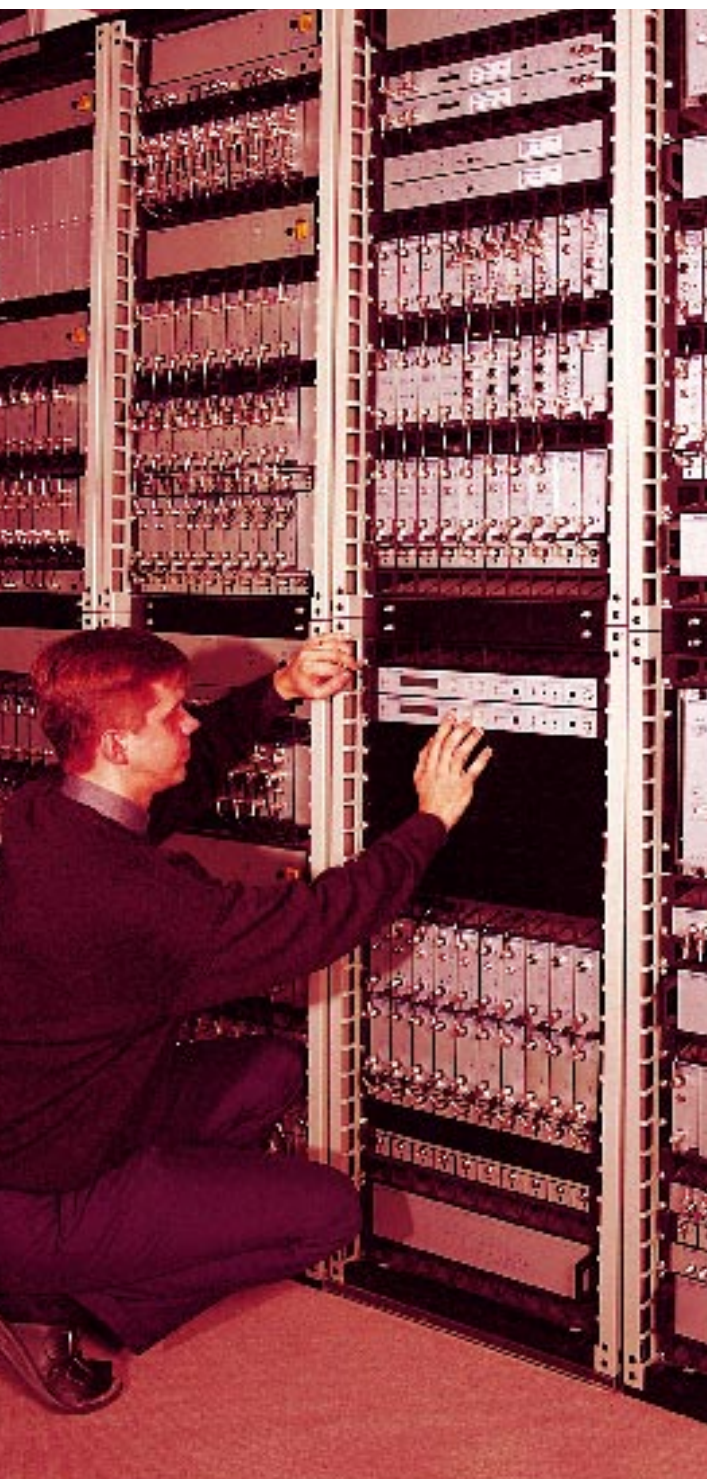
Transmission Systems -liiketoiminnot yhdistettiin uudeksi Access Systems -liiketoimintayksiköksi.

Vuosi 1996 oli Telestelle kokonaisuutena hyvin epäyhtenäinen. Suurimman liiketoimintayksikön Access Systems'in tuloskehitys on jatkunut myönteisenä vaikkosen kasvu jäikin tavoitteesta. Hyvänä jatkunut kannattavuus on luonut edellytykset voimakaisiin markkinainvestointeihin Keski-Euroopan markkinoille.

Vuoden 1996 aikana on lisäksi panostettu tuotekehitykseen ja tarkistettu Access Systems -liiketoimintayksikön strategiaa vastaamaan toimintaympäristön nopeita muutoksia.

Educational -liiketoimintayksikön liikevaihto jäi merkittävästi tavoitteesta sekä markkinoilla vallinneen vähäisen kysynnän että tuoteuudistusten epäonnistumisten vuoksi. Yksikön kulurakennetta ei kyetty riittävän nopeasti sopeuttamaan alentuneeseen volyymikehitykseen. Saneeraus-toimista, mm. Norjan toimintojen lopettaminen, aiheutui lisäksi merkittäviä kerta-luontoisia kustannuksia. Nämä tekijät johtivat siihen, että Educational -liiketoimintayksikön tulos vuonna 1996 oli voimakkaasti tappiollinen.

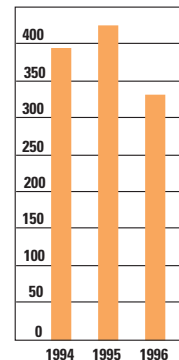
Home Networks -liiketoimintayksikkö Iso-Britanniassa jäi hieman asetetuista tavoitteista. Yksikkö säilytti vahvan asemansa Iso-Britannian markkinoilla.

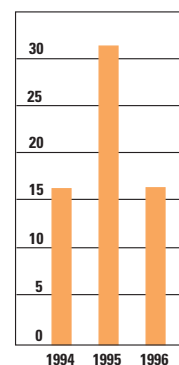
Paavo Sinivuoren jätettyä toimitusjohtajan tehtävät yhtiön hallituksen puheenjohtaja Timo Toivola on hoitanut konsernijohtajan tehtäviä.

Vuonna 1997 markkinakenttä on erittäin vaikeasti ennakoitavassa muutosvaiheessa. Tavoitteena on edelleen parantaa yhtiön asemaa Keski-Euroopan kaapelity-markkinoilla hyödyntäen tehtyjä panostuksia. Educational-liiketoiminnan osalta jatketaan panostuksia tuotekehitykseen ja samalla virtaviivaistetaan organisaatiota vastaamaan tarkistetun markkinastrategian mukaista toimintatapaa. Home Networks -liiketoimintayksikön osalta odotetaan Iso-Britannian markkinoiden lievää kasvua ja sen mukaista kannattavuuden parantumista

Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Mmk	1994	1995	1996
Liikevaihto	393,8	424,4	330,7
Liikevoitto	16,4	31,4	16,5
Tulos rahoituserien jälkeen	13,9	28,8	17,3
Taseen loppusumma	61,2	254,6	228,5
Henkilöstö	679	650	566

Vuodet 1994 ja 1995 sisältävät Teleste Viestinnän luvut

Teleste julkaisee oman vuosikertomuksen

Suunto-konsernin liikevaihto pysyi kertomusvuonna edellisvuoden tasolla oli 282,5 Mmk (282,8 Mmk). Lukuun sisältyy tilikaudella hankitun Recta AG:n liikevaihto viimeisen vuosikolmanneksen osalta. Konsernin liikevoitto oli 16,5 Mmk (35,1 Mmk) ja sijoitetun pääoman tuotto 10 % (23 %). Tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja oli konsernissa 12,6 Mmk (30,1 Mmk).

Suunto-ryhmän liikevaihto oli 159,4 Mmk (149,8 Mmk), missä oli kasvua edellisvuodesta kuusi prosenttia (ilman Rectan vaikutusta 2 %). Kaikkien ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihdot pysyivät edellisvuoden tasolla tai kasvoivat jonkin verran. Emoyhtiön liikevaihto sen sijaan laski runsaat 10 %. Syynä emoyhtiön myynnin pienene- miseen oli lähinnä sukellustietokoneiden markkinatilanteen kiristymisen aiheuttama hintatason selkeä lasku. Kappalemääräinen myyntivolyyymi säilyi edellisvuoden tasolla.

Suunto-ryhmän liikevoitto laski 9,4 Mmk:an (15,6 Mmk). Tytäryhtiöistä Suunto USA ja Ilotulitus paransivat tulostaan. Kannattavuuden heikkenemiseen vaikuttivat edellä mainittu liikevaihdon selkeä lasku sekä nopeasti kasvaneet investoinnit tuotekehitykseen ja markkinointiin.

Elektroniikkaryhmän liikevaihto oli 123,1 Mmk (133,0 Mmk), missä oli laskua

Jorma Kallio

seitsemän prosenttia edellisvuodesta. Teleteknon liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla. Noreksen liikevaihto sen sijaan laski neljänneksen johtu- useiden edustusten menetyk- sistä kertomusvuoden aikana. Tilalle hankittujen edustusten vaikutus oli vähäinen vielä vuonna 1996.

Elektroniikkaryhmän liikevoitto laski 11,0 Mmk:an (19,5 Mmk). Teleteknon kannatta- vuus heikkeni jonkin verran, mutta pysyi hyvällä tasolla.

Sen sijaan Nores oli selvästi tappiollinen. Yhtiön liikevaihto laski ja sitä rasittivat mer- kittävät saneeraus- ja uudelleenorganisointi- kustannukset.

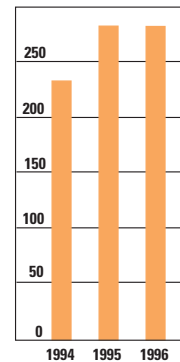
Suunto-ryhmän liikevaihdon odotetaan kasvavan vuonna 1997. Kannattavuuden ennakoidaan nousevan vuotta 1996 parem- maksi.

Kompassivalmistuksen volyyymi ja kan- nattavuus nousee Suunnon ja Rectan yhteis- työn johdosta. Sukellusinstrumenttien ja tietokoneiden valmistusmäärät kehittyvät positiivisesti ja tietokonekello Spyderin myynti nostaa urheilusukellusinstrumenttien liikevaihtoa.

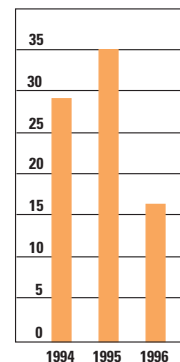
Elektroniikkaryhmän liikevaihdon ja kannattavuuden odotetaan nousevan vuonna 1997 maltillisesti. Ryhmän liiketoiminnassa ei odoteta suuria muutoksia. Oman tuotan- non ja viennin kehittäminen ovat vuoden 1997 painopistealueita.

Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Mmk	1994	1995	1996
Liikevaihto	233,3	282,8	282,5
Liikevoitto	29,2	35,1	16,5
Tulos rahoituserien jälkeen	20,8	30,1	12,6
Taseen loppusumma	195,9	195,1	236,3
Henkilöstö	370	386	453

Suunto julkaisee oman vuosikertomuksen.

Sauna-alan markkinat ovat kasvaneet suhteellisesti eniten Venäjällä ja Yhdysvalloissa. Höyrykylpyjen suosio kasvoi parhaiten Englannissa. Myös päämarkkina-alueillamme, Saksassa ja Suomessa, tuotteiden kysyntä on edelleen kasvanut.

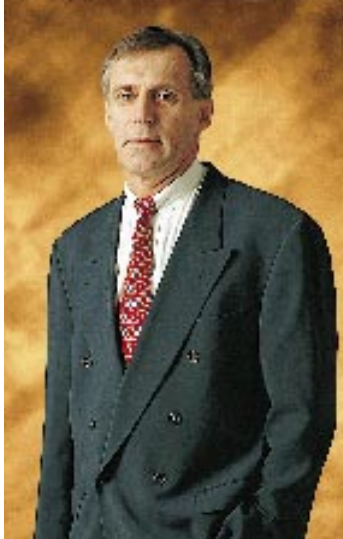
Saunatecin kasvu jatkui. Liikevaihto kasvoi vertailukaudesta kahdeksan prosenttia 171 Mmk:an. Voimakkainta liikevaihdon markkamääräinen kasvu oli Saksassa, Englannissa ja Yhdysvalloissa. Myös myynti Suomessa kasvoi ennakoitua enemmän.

Kaikki Saunatecin yhtiöt kasvattivat myyntiään. Suhteellisesti suurinta kasvu oli Englannissa, missä liikevaihto nousi 59 %. Hyvä kasvu jatkui myös Yhdysvalloissa (15 %). Englannin ja Yhdysvaltojen kasvun suurimpana tekijänä oli erityisesti höyrykylpytuotteiden suosion kasvu. Saunatecin Saksan tehtaan kehittämä tehdasvalmisteinen höyryhuone lanseerattiin viime vuonna myös USA:n markkinoille.

Saunatecin USA:n tehtaan laajennus otettiin käyttöön viime syksynä.

Saunatecin tuloskehitys on jatkunut hyvänä. Käyttökate 22,7 Mmk (21,0 Mmk), liikevoitto 17,0 Mmk (15,7 Mmk) ja voitto rahoituserien jälkeen 15,6 Mmk (12,6 Mmk) paranivat selvästi. Tuloksen paranemiseen vaikuttivat sekä liikevaihdon kasvu että rahoituskulujen lasku.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat

Pentti Piisku

5,5 Mmk. Suurimmat investointikohteet olivat Hangon tehtaan toimitilojen korjaukset ja USA:n tehtaan laajennus.

Rahoitustilanne on koko vuoden säilynyt hyvänä. Investoinnit on tarkastuskaudella katettu tulorahoituksella. Omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 54,2 % (47,9 %).

Saksan markkinoille kehitettiin tilikaudella uusi ns. höyrykiuas. Kiukaalla saadaan aikaan useita erilaisia sauno-

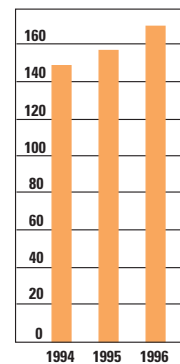
mistapoja kuten normaali kuiva sauna, kostea höyrysauna ja niiden välimuotoja. Nämä kiukaat ovat suosittuja etenkin korkeampi-hintaisten saunojen markkinasegmentissä Saksassa ja Itävallassa.

Saunahuoneissa tuotekehityksen painopiste on ollut myös ylemmän hintaluokan sisustus- ja materiaaliratkaisuissa sekä ns. tehtaalla esikoottavassa minisaunassa. Tämän tuotteen myynti USA:ssa on ylittänyt odotukset.

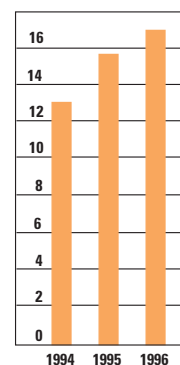
Saunan tunnettuisuus ja sen kautta myös markkinapohja laajenee jatkuvasti yhtiön tärkeimmillä markkina-alueilla. Parhaat kasvunäkymät ovat Venäjällä ja USA:ssa. Höyrykylpytuotteiden suosio näyttää kasvavan perinteisiä saunamarkkinoita nopeammin ja Saunatecin tavoitteena onkin tällä sektorilla markkinaosuuden selvä kasvattaminen. Puuraaka-aineiden hinnat ovat olleet nousussa viime vuoden syksystä lähtien, mutta metallien ja sähkökomponenttien hinnat ovat laskussa.

Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Mmk	1994	1995	1996
Liikevaihto	149,4	157,6	170,7
Liikevoitto	13,1	15,7	17,0
Tulos rahoituserien jälkeen	9,1	12,6	15,6
Taseen loppusumma	110,1	116,5	116,9
Henkilöstö	214	231	247

Saunatec julkaisee oman vuosikertomuksen

Exel Oy toimii kahdella päätoimialueella, urheiluvälineteollisuudessa sekä teollisten profiilien valmistajana ja markkinoijana. Exelillä on kaksi tuotantopaikkaa: Mäntyharjulla valmistetaan urheiluväline-tuotteet ja Kiihtelysvaara-rassa teolliset profiilit.

Exelin vahvuutena on vuosikymmenien aikana kehitetty inhouse-teknologia lujitemuovituotteiden valmistajana ja tähän teknologiaan soveltuvien kapeiden markkinasegmenttien maailmanlaajuisen hallinta.

Exelin liikevaihto kasvoi vuonna 1996 neljä prosenttia nouden 145,3 Mmk:an (140,1 Mmk). Urheiluvälineissä liikevaihto oli lähes samalla tasolla kuin edellisvuonna, teollisissa profiileissa kasvu oli noin 17 %.

Kannattavuus oli vuonna 1996 hyvä ja parani voimakkaasti edellisvuodesta. Koko vuoden käyttökate nousi 26 Mmk:an edellisvuoden 15 miljoonasta markasta ja liikevoitto, 15,9 Mmk, oli yhtiön historian paras.

Kuluneen vuoden aikana organisoitiin voimakkaasti teolliset profiilit -liiketoimintayksikköä johtuen vuoden 1995 toiminnan heikosta kannattavuustasosta. Yksikön toiminta fokuoitiin entistä enemmän profiilituotantoon, jolloin teleskoopimasto-liiketoiminta myytiin yksikön toimivalle johdolle. Perustettu uusi yhtiö, Mastsystem Intl, toimii Exelin vuokralaisena Kiihtelysvaaran tehtaalla hoitaen teleskoopimastotuotteiston markkinointia, myyntiä ja kokoonpanoa. Exelillä on viiden vuoden toimitussopimus mastoprofiilien toimittamisesta uudelle yhtiölle.

Ari Jokelainen

Samoin vuoden 1996 lopulla luovuttiin eristävät tikkaat -liiketoiminnasta myymällä ao. liiketoiminta pitkäaikaiselle tikkasalan yhteistyökumppanille Wibe Stegar AB:lle Ruotsiin. Toiminnan siirto päättyy helmikuussa 1997, minkä jälkeen Exel toimii tikasprofiilien tuottajana Wibelle. Liiketoimintamyntien lisäksi teolliset profiilit -yksikön organisaatioita ja toimintaperiaatteita tarkastettiin.

Teollisten profiilien myynti varsinkin Keski-Euroopan markkinoilla sekä ristikkomastot-tuotteiston myynnin

liikkeellelähtö johti voimakkaaseen, n. 17 %:n myynnin kasvuun päätyen n. 49 Mmk:an. Voimakkaasta myynnin kasvusta ja organisatorisista tehostustoimenpiteistä johtuen yksikön kannattavuus parani voimakkaasti päätyen selvästi positiiviseen tulokseen.

Urheiluvälineliiketoiminnan, joka edustaa 70 % yhtiön myynnistä, päätuotealueet ovat maasto- ja alppiihitosauvat, vesiurheilu (surffaus), salibandy, golfmailan varret sekä laminaatti ja PE-tuotteet suksi-, lumilauta- ja jääkiekkomailateollisuudelle.

Sauvoissa Exel säilytti johtoasemansa maailmanmarkkinoilla, mutta markkintatilanne hintapaineineen on edelleen vaativa ja Exel tarvitsee jatkuvaa tuotekehityspanostusta uusien mallien tuomiseksi markkinoille. Vesiurheilu- eli pääasiassa surfmastomarkkina on edelleen pienenemässä harrastuksen vähetessä, mutta high tech -hiilikuitumastojen osuuden kasvu ao. tuotteissa säilytti markkamääräisen myynnin lähes edellisvuoden tasolla. Exelin markkinaosuus surffmastoissa on yli 50 %:ssa maail-

manmarkkinoista. Salibandy myynti kasvoi edelleen kuluneena vuonna ja vahvisti Exelin johtoasemaa kaikilla päämarkkina-alueilla.

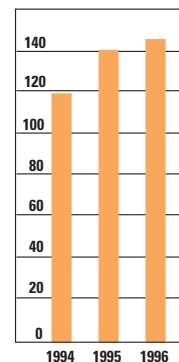
Golfvarsissa panostettiin voimakkaasti uuden tyyppisten varsien kehitykseen Exel Co-wound -teknologiaa hyödyntäen. Kertomusvuoden lopulla saavutettiin merkittävä läpimurto Arnold Palmer Inc:n kanssa gripittömän, paksubuttisen varren tuomiseksi vuoden 1997 markkinoille. Laminaattiliiketoiminta kasvoi lievästi edellisvuoteen verrattuna seuraten suksi- ja jääkiekkoteollisuuden trendiä.

Kokonaisuudessaan urheiluvälineet-ryhmän tulos parani merkittävästi edellisvuodesta, lähinnä sisäisten toiminnan tehostamisohjelmien ansiosta. Henkilömäärä urheiluvälineyksikössä laski 169:stä 148:aan vuoden kuluessa. Ryhmän tulos oli hyvä.

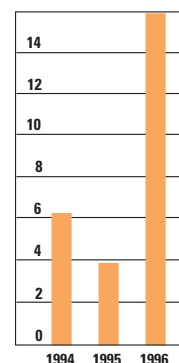
Investoinnit kohdistuivat pääasiassa uusien tuotteistojen ja mallistojen luomiseen käytettäviin työkaluihin.

Tulevana vuonna Exelin liikevaihdon arvioidaan kasvavan lievästi seuraten päämarkkinoiden yleistä kasvua. Kasvun painopiste tulee olemaan uusissa sauvamalleissa, laminaatti- ja liukupohjatuotteissa sekä Keski-Euroopan teollisten profiilien asiakas-kohtaisissa sovelluksissa. Kannattavuuden arvioidaan säilyvän hyvänä.

Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Mmk	1994	1995	1996*
Liikevaihto	119,2	140,1	145,3
Liikevoitto	6,3	3,9	15,9
Taseen loppusumma	110,9	105,3	117,0
Henkilöstö	261	262	203

* Vuoden 1996 luvut ovat laskennallisia.

Teleste Viestintä Oy

Teleste Viestintä yhtiöitettiin vuoden 1996 alusta jatkamaan Teleste Oy:n Viestintä-liiketoimintayksikön toimintaa Telesten tytäryhtiönä. Yhtiön osakekanta siirrettiin vuoden alussa suoraan Sponsor Oy:n omistukseen.

Teleste Viestintä Oy on toimintavuoden aikana keskittynyt strategiansa mukaisesti ISDN-puhelinjärjestelmien ja päätelaitteiden kehitystyöhön, valmistukseen ja markkinointiin.

Tuotteiden kohderyhminä ovat pienet ja keskisuuret toimistot sekä kotitoimistot.

Erikoissovelluksina myydään lähinnä kotimaassa koulujen ja sairaaloidenviestintäjärjestelmiä projekteina. Yhtiön päätoimipaikka on Turussa, myyntikonttorit ovat Vantaalla, Kuopiossa ja Tukholmassa.

Alkuvuonna aloitettiin uudistetun Teleste 2200 ISDN -puhelinjärjestelmän markkinointi. Vastaanotto oli hyvin myönteinen ja johti mm. runsaaseen asennetun laitekannan päivityskauppaan. Syyskuussa tuotiin markkinoille uudella päätelaitteella varustettu puhelinjärjestelmäversio Teleste 2500 ISDN. Uuden päätelaitteen perusideana on vuorovaikutteinen, opastava käyttöliittymä.

Yhtiö on vuoden aikana panostanut voimakkaasti uuden teknologisen perustan ja sen ensimmäisen sovelluksen, ISDN-datapuhelimen tuotekehitykseen. Tuote tuodaan testivaiheen jälkeen markkinoille alkuvuodesta 1997.

Vuonna 1995 myytyjen pikapuhelin-toimintojen ja sairaaloiden valokutsujärjes-

Hannu Tikka

telmien luovutus sopimusten mukaiset alihankinnat saatettiin loppuun ja tuotantovälineet ja jäljellä olevat varastot luovutettiin liiketoimintojen ostajille. Tuontiin perustuva Takacom-jonovastaajien liiketoiminta Ruotsissa myytiin vuoden lopussa. Tuotannon uudelleenjärjestelyjen ja toimintojen keskittämisen takia henkilöstö on vuoden aikana supistunut 85:sta 50:een.

Yhtiön liikevaihto vuonna 1996 oli 36,5 Mmk. Kotimaan osuus oli puolet liikevaihdosta.

Vienti on suuntautunut lähinnä Pohjoismaihin. Toiminnan tulos, 2 Mmk, oli budjetoitua parempi. Tuotekehityskustannukset olivat 15 % liikevaihdosta. Taseen loppusumma 31.12.1996 oli 16 Mmk.

Puhelinjärjestelmien myynnin odotetaan tuoteuudistusten ja markkinoinnin panostusten ansiosta edelleen paranevan vuonna 1997. Uuden ISDN-datapuhelimen (MIRATEL) lanseeraus markkinoille tapahtuu vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja sen odotetaan tuovan huomattavaa liikevaihdon kasvua loppuvuodesta. Tuotekehitykseen panostetaan edelleen voimakkaasti.

Mmk	1996
Liikevaihto	36,5
Liikevoitto	2,3
Tulos rahoituserien jälkeen	1,9
Taseen loppusumma	16,0
Henkilöstö	50

Rotator Oy

Rotatorin liikevaihto vuonna 1996 oli 112,9 Mmk, joka on 8,5 % vähemmän kuin edellisellä vuonna (123 Mmk). Toiminnan tulos laski 3,5 Mmk:aan (6,7 Mmk). Nostolavojen liikevaihto kasvoi 25 % ja trukkien 37 %. Maanrakennuskoneiden myynti laski lähes neljänneksellä. Tämä aiheutti katetason putoamisen ja varaston kasvun yhteisvaikutuksena raskaskonemyynnin tuloksen jäämisen tappiolliseksi.

Uusia tuote-edustuksia ovat Fiat-Hitachin Compact Line -pienkoneet ja Merlo-kurrottajat. Myönteistä oli myös monen lamavuoden jälkeen ajoneuvonosturikaupan vilkastuminen.

Rotatorin toimipisteet ovat Tampereella ja Vantaalla. Vuoden aikana otettiin käyttöön uudet ATK-laitteet ja -ohjelmat.

Alkavan vuoden tilauskanta on hiukan suurempi kuin vuosi sitten ja yhtiön konevalikoima on laajentunut. Liikevaihdon uskotaan kasvavan ja tuloksen paranevan jonkin verran vuonna 1997.

Ares Oy

Ares tuo maahan teollisuudelle ja suuryrityksille tarkoitettuja muovi-, polyuretaani- ja kumiletkuja lisätarvikkeineen sekä toimittaa kumituotteita autoteollisuudelle ja maahantuojille.

Yhtiön liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 6 %. Yhtiön kannattavuus säilyi hyvänä.

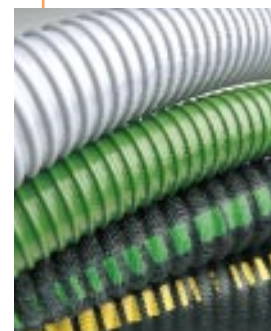
Heikki Rantala

Myynti kasvoi kaikissa toimipisteissä, Espoossa, Turussa ja Tampereella. Eri-tyisen hyvin kävi raskaiden käärittöjen teollisuusletkujen, raskaiden muoviletkujen sekä polyuretaaniletkujen kauppa. Lisäksi kumisten autotuotteiden myynnin kehitys jatkui hyvänä.

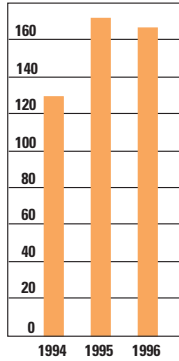
Eräiden Arekselle tärkeiden valmistavan metalliteollisuuden yritysten tilauskannoissa on ollut hienoista laskua monen vuoden kasvun jälkeen.

Vuoden aikana kilpailu kiristyi erityisesti loka- ja paineletkuissa sekä liittimissä.

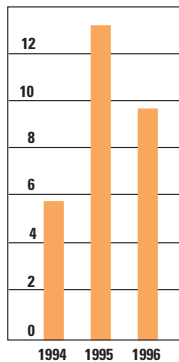
Yhtiön muutto suurempiin, uusittuihin toimitiloihin kesäkuussa 1996 vaikuttaa parantavasti yhtiön mahdollisuuksiin kasvat-
taa volyyymiä ja tuotesortimenttia. Kannattavuuden uskotaan säilyvän hyvänä.

Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Tammiholma Oy

Tammiholman koneosastojen liiketoiminta muodostuu pääasiassa puhtaanapidon organisaatioille toimitettavista itse maahantuoduista koneista ja laitteista, jotka ovat omalla alallaan valta-merkkejä. Tukkuosasto tuo maahan kylpyhuone- ja lämmitintuotteita, joiden jakelu kuluttajille hoidetaan pääasiassa keskusliikkeiden kautta.

Siivouskoneiden myynti kasvoi 23 % edellisvuoteen verrattuna. Kuopioon avattiin uusi toimipiste syyskuussa 1996. Yhtiön muut toimipisteet ovat Helsingissä, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Myynnin kasvu johtui pääosin yhdistelmäkoneiden, lattianhoitokoneiden sekä lakaisukoneiden kasvaneesta volyyymistä. Tärkeimmiksi asiakkaiksi ovat tulleet siivousliikkeet ja teollisuus.

Tukkuosaston myynti kasvoi 25 % edellisvuoteen verrattuna. Kylpyhuonetuotteiden myynnin kasvu perustui uusitun tuoteiston hyvään myyntiin. Lämmittimien myynti sujui myös ennakoitua paremmin.

Teollisuusimureiden, kohdepoistolaitteiden ja keskusimurijärjestelmien myynti kasvoi edellisvuodesta 11 %. Osaston tuoteohjelma ja jakelukanavat on selkeytetty ja suoraviivaistettu.

Jussi Kirjavainen

Yhtiön varasto muutti uusiin tiloihin lokakuussa 1996.

Yhtiön liikevaihto kasvoi edellisvuodesta n. 16 %. Tulos parani jonkin verran edellisvuodesta.

Siivouskoneiden volyyymi on edelleen kasvussa. Koko maan kattava toimipisteverkko on mahdollistanut pitkäjänteisen yhteistyön suurimpien valtakunnallisten siivousliikkeiden kanssa. Tavoitteena on saavuttaa johtava asema Suomessa ammattisiivouskoneiden maahantuojana.

Yhtiön kannattavuuden odotetaan vuonna 1997 paranevan.

E-M Sisustus Oy

E-M Sisustus suunnittelee ja asentaa korkealuokkaisia myymäläsisustuksia pääasiassa kotimaisille vähittäis- ja erikoiskaupan ketjuille. Pääosa myynnistä muodostuu itse jalostetuista komponenteista.

Vähittäiskaupan myymäläsisustusinvestoinnit ovat kasvussa. Yhtiö on kertomusvuonna pyrkinyt keskittymään suuriin projektitoimituksiin.

Liikevaihto kertomusvuonna kasvoi 20 % ollen 7,6 Mmk. Vuonna 1996 yhtiön tulos parani huomattavasti. Liikevoitto oli 0,6 Mmk.

Tekninen kauppa

Mmk	1994	1995	1996
Liikevaihto	129,3	171,7	166,5
Liikevoitto	5,8	13,2	9,7
Tulos rahoituserien jälkeen	4,2	11,3	8,3
Taseen loppusumma	83,4	116,4	110,1
Henkilöstö	89	97	103

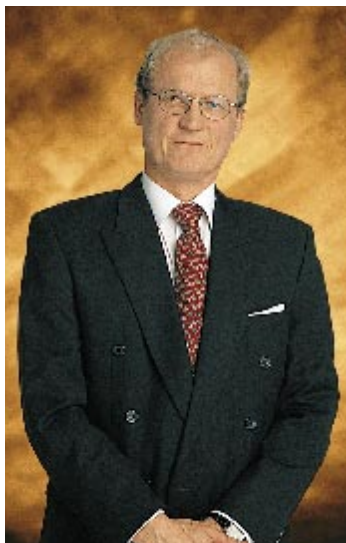
Muut yksiköt

Kalevi Aholaita Oy

Aholaidan kokonaismyynti vuonna 1996 oli 138,1 Mmk. Liikevaihto oli 112,4 Mmk (-6 %). Toiminnallinen tulos oli -0,4 Mmk.

Vuonna 1996 jatkettiin panostuksia myymälöiden uudistusprojektiin. Yhtiön 30 myymälästä uusittiin 9 myymälää. Lisäksi lopetettiin Helsingissä sijainneita kannattamat-tomia liikkeitä.

Vuoden 1997 aikana selkeytetään tavaravali-

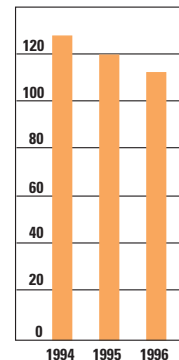

Pauli Suutarinen

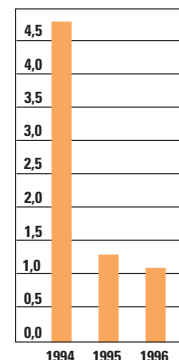
maa sekä jatketaan myymälöiden ilmeen kohentamista uusimalla 4-5 myymälää vuoden aikana.

Mmk	1994	1995	1996
Liikevaihto	127,8	119,8	112,4
Liikevoitto	4,8	1,3	1,1
Tulos rahoitus-erien jälkeen	3,1	0,0	-0,4
Taseen loppusumma	55,7	54,4	54,4
Henkilöstö	194	193	164

Liikevaihto Mmk

Liikevoitto Mmk

Osakkuusyhtiöt

Oy Ensto Ab

Ensto-konsernin liikevaihto kasvoi v. 1996 8,5 %:lla 1.006 Mmk:aan, josta ulkomaan toiminnan osuus on yli 50 %. Konsernin tulos ennen satunnaiseriä nousi 53,5 Mmk:aan (40,9). Asennustuotteet-toimialan liikevaihto kasvoi noin 7 % ja kannattavuus parani merkittävästi rakennustoiminnan elpymisen vauhdittamana. Sähköjakelu-toimialan kannattavuus heikkeni kysynnän pysyessä alhaisena. Teollisuus-toimialan kannattavuus heikkeni. Rakennustoiminnan elpyminen edelleen vahvistaa vuoden 1997 tulosodotuksia. Ensto-konsernin taseen loppusumma 31.12.96 on 805,8 Mmk ja omavaraisuusaste 44 %. Henkilökunnan lukumäärä on 1677.

Kiinteistösijoitus Oy Citycon

Helsingin Arvopaperipörssissä noteeratun Cityconin liikevaihto v. 1996, 36,3 Mmk pysyi edellisvuoden tasolla. Liikevaihto muodostuu vuokratuotoista. Vuokrausaste oli edelleen varsin hyvä ylittäen 90 % aktiivikannan osalta. Cityconin tulos rahoituserien jälkeen nousi 3,5 Mmk:aan (2,0). Tuloparannus johtui alentuneista rahoituskuluista. Cityconin käyttöomaisuuden määrä on 499,1 Mmk, taseen loppusumma on 506,4 Mmk, ja omavaraisuusaste 54,2 %.

Sponsor-konserni 1992-1996

TALOUDELLINEN KEHITYS	1992	1993	1994	1995	1996
Luvut milj. mk.					
Liikevaihto	2 224,2	2 711,6	2 837,8	4 176,7	1 113,0
Liikevoitto	58,5	93	99,4	132,6	88,9
%	2,6%	3,4%	3,5%	3,2%	8,0%
Tulos rahoituserien jälkeen	6,1	45,1	74,7	116,4	96,6
%	0,3%	1,7%	2,6%	2,8%	8,7%
Satunnaiset tuotot ja kulut netto	- 143,8	- 22,7	13,5	- 18,8	0,0
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	- 137,6	22,4	88,1	97,6	96,6
Verot yhteensä	2,9	- 5,0	- 2,0	- 0,7	- 12,7
Vähemmistöosuus tuloksesta	- 0,2	- 0,5	- 2,7	- 10,9	- 8,8
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	- 104,7	5,6	18,7	4,5	12,3
Osuus osakkuusyhtiöiden pääomasta	159,0	108,0	155,0	156,9	162,7
Likvidit varat	588,2	336	246,7	173,9	620,9
Varaukset	108,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähemmistöosuus	0,7	1,2	15,7	50	71,0
Oma pääoma	676,4	772,5	852,3	936,1	1 011,5
Taseen loppusumma	2 118,7	2 253,3	2 248,0	2 674,7	1 603,0
Henkilöstö keskimäärin	2 023	2 332	2 260	2 302	1 757
Liikevaihto / henkilö (milj.mk.)	1,1	1,2	1,3	1,8	0,6
Investoinnit	34,0	235,5	37,6	69,6	131,5
Sijoitetun pääoman tuotto	6,6%	7,5%	8,0%	10,2%	7,1%
Oman pääoman tuotto	1,0%	5,4%	8,9%	12,5%	8,1%
Omavaraisuusaste	37,1%	34,3%	38,6%	36,9%	67,5%

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Sijoitetun pääoman tuotto	=	$\frac{(\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}) \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin)}}$
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{(\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{tilikauden verot}) \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{varaukset (keskimäärin)}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{(\text{Oman pääoma} + \text{vähemmistöosuudet} + \text{varaukset}) \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Likvidit varat	=	Konsernin rahavarat + lyhytaikaiset sijoitukset + vaihto-omaisuusosakkeet

Yhteystiedot

Sponsor Oy

Matti Suutarinen, toimitusjohtaja
Olli Anttila, toimialajohtaja
Mikael Leskinen, group controller
Timo Toivila, johtaja
Juuso Kivinen, business controller

Mannerheimintie 4, 00100 Helsinki
Vaihde (09) 680 3300
Fax (09) 643 252
Internet <http://www.sponsor.fi>

Teleste Oy

Timo Toivila, hallituksen puheenjohtaja
Seponkatu 1, Littoinen
PL 323, 20101 Turku

Vaihde (02) 2605 611
Fax (02) 2605 812
Internet <http://www.teleste.fi>

Suunto Oy

Jorma Kallio, toimitusjohtaja
Juvan teollisuuskatu 8, 02920 Espoo
Vaihde (09) 8524 050
Fax (09) 8524 0591
Internet <http://www.suunto.fi>

Oy Saunatec Ltd

Pentti Piisku, toimitusjohtaja
Tehdas
Pohj. Pallbontie 1, PL 15, 10901 Hanko
Vaihde (019) 280 7300
Fax (019) 248 5043

Helsingin konttori
Niittykatu 8, PL 72, 02201 Espoo

Vaihde (09) 7510 7000
Fax (09) 7510 7020

Exel Oy

Ari Jokelainen, toimitusjohtaja
Uutelantie 24 B, PL 29, 52701 Mäntyharju
Vaihde (015) 346 11
Fax (015) 346 1216

Kalevi Aholaita Oy

Pauli Suutarinen, toimitusjohtaja
Patamäenkatu 2, 33900 Tampere
Vaihde (03) 2661 255
Fax (03) 2661 566

Rotator Oy

Heikki Rantala, toimitusjohtaja
Lempääläntie 31, PL 158, 33101 Tampere
Vaihde (03) 2874 111
Fax (03) 2653 760

Ares Oy Nikotips

Jussi Kirjavainen, toimitusjohtaja
Läntinen teollisuuskatu 9, 02920 Espoo
Vaihde (09) 8545 520
Fax (09) 8545 5240

Tammiholma Oy

Jussi Kirjavainen, toimitusjohtaja
Nuijamiestentie 7, 00400 Helsinki
Vaihde (09) 578 055
Fax (09) 588 3633

E-M Sisustus Oy

Matti Korpiniitty, toimitusjohtaja
Veikkointie 2, 03100 Nummela
Vaihde (09) 222 3551
Fax (09) 222 1962

Teleste Viestintä Oy

Hannu Tikka, toimitusjohtaja
Kaurakatu 44, 20740 Turku
Vaihde (02) 415 1200
Fax (02) 415 1240

SPONSOR